

Janez Gnidovec

Gnidovčeva nedelja, cerkev Srca Jezusovega na Taboru v Ljubljani

pridiga nadškof Anton Stres

6. februar 2022

Božja beseda za današnjo nedeljo, ki smo ji prisluhnili, lepo potrjuje temeljne značilnosti svetniškega pastirja in škofa prizrensko-skopske škofije častitljivega Božjega služabnika Janeza Frančiška Gnidovca, katerega nedeljo vedno obhajamo na začetku februarja v bližini dneva njegove smrti 3. februarja 1939.

Današnji evangelij nam pripoveduje o tem, kako so prvi Jezusovi učenci bili pripravljani vse zapustiti, vso svojo varnost in ustaljenost običajnega ribiškega življenja in poklica na obali Genezareškega jezera, in se podati za njim v precej neznano prihodnost. Z ene strani tega ne bi bili zmožni narediti, če si ne bi z vsem srcem močno želeli, da bi se vendarle že od nekod pojavil obljubljeni Mesija, ki so ga vsi Judje takrat nestrpnostno pričakovali. Po drugi strani pa jih je v to, da je pričakovani Mesija ta Jezus iz Nazareta, očitno prepričal on sam s svojo močno osebnostjo, čemur pa je svoje dodal še čudež skrivnostnega ribjega ulova.

Ta obilen ribji ulov je bil svojevrstna Jezusova provokacija ribiške stroke. Po vseh pravilih bi moral Simon Peter in drugi ostati praznih mrež. Če že ponoči, ko se lovi, niso nič ujeli, bi še manj lahko pričakovali kakšen uspeh podnevi. Simon je to vedel, zato je samo Jezusu na ljubo vrgel mreže še enkrat. »Na tvojo besedo, ker ti praviš, bom vrgel mreže, saj sam tako vem, da iz tega ne bo nič.« Tako nekako je pri tem rekel Jezusu in se s tem hotel zavarovati pred očitkom, da ravna nestrokovno. A tokrat se stroka uštel. Jezus kot Božji Sin lahko naredi tudi izjemo od pravil stroke. Vsak čudež je ravno to: izjema od zakonitosti, ki jih v naravi odkrivajo razne stroke.

To seveda ne pomeni, da smemo stroko omalovaževati, podcenjevati, izzivati ali jo zaničevati. Bog nam je dal razum prav zato, da naravo spoznavamo in ta spoznanja uporabljamo v svoj prid. Dovolj je, da pomislimo samo na medicino. Kaj bi danes brez sodobnih zdravil in koliko bolezni smo po zaslugi moderne medicine v veliki meri obvladali, ko so še pred desetletji ljudje za njimi množično umirali! Ampak ravno na ozadju tega, kar lahko stroka predvidi, se pokaže Božje delo, se pokaže čudež. Če bi Simon in njegovi družabniki ne imeli strokovnega znanja o ribolovu, ne bi bili tako začudeni nad čudežem, ki se je zgodil v nasprotju z vsemi upravičenimi strokovnimi pričakovanji.

Simon je vrgel mreže izključno na Jezusovo besedo, se pravi v veri in zaupanju vanj. Tako tudi mi prosimo za čudeže, še posebej ko se priporočamo priprošnji častitljivega Božjega služabnika škofa Gnidovca. In kakor je Jezus spodbujal Simona, naj na njegovo besedo še enkrat vrže mreže, tako tudi nas spodbuja, naj se priporočamo priprošnji škofa Gnidovca, da bo lahko izraz naše vere in zaupanja poplačal s čudežnim znamenjem. To nas spominja na one druge

njegove spodbude k vztrajni molitvi. »Prosíte in vam bo dano! Iščite in boste našli! Trkajte in se vam bo odprlo!« (Lk 11,9).

Ta zgodba o Simonu in njegovih ribiških družabnikih pa nas spodbuja tudi k premisleku o pogumu spričo neuspeha. Simon in njegovi sodelavci so imeli vse razloge, da bi rekli, da se ne da nič narediti, ker so že ob bolj ugodnem trenutku poskušali, pa ni bilo uspeha. Toliko manj je bilo po človeških izračunih in njihovih izkušnjah verjetno, da bi se nov poskus posrečil. In vendar jih je Jezus spodbujal, naj ne odnehajo tako hitro. Spodbujal jih je torej k vztrajnosti, zaupanju in pogumu. V življenju je velikokrat potrebna določena vztrajnost in upornost, ko zaradi prvega neuspešnega poskusa ne odnehamo in ne dovolimo, da bi zaradi ovir in težav splahnel naš pogum. Nič pomembnega se ne naredi zlahka. Pregovor pravi: »Brez muje se še čevelj ne obuje«. Očitno velja enako pravilo tudi v prizadevanju za Božje kraljestvo. Ali ne pravi Jezus: »Od dni Janeza Krstnika do zdaj si nebeško kraljestvo s silo utira pot in močni ga osvajajo« (Mt 11,12). Brez te notranje moči in poguma, ki tudi ob neuspehu ali porazu ne odneha, bo Kristusov vojak kaj kmalu pobegnil z bojnega polja.

Danes živimo v razmerah in ozračju, ki je prej naklonjeno malodušnosti kakor pogumu in vztrajnosti. Z vseh strani se oglašajo glasovi, ki nam dopovedujejo, da bo šlo vse navzdol tudi v Cerkvi. Kar nam ponujajo v zameno in zdravilo, pa je tako zmedeno in sporno, da lahko našo negotovost samo še pogloblja. V takih zbeganih časih je krepost vztrajnosti, poguma in odločne zvestobe še toliko bolj potrebna. Potrebni pa so nam tudi svetli zgledi take vztrajnosti, zvestobe in neomajnega zaupanja. Častitljivi božji služabnik škof Gnidovec je tak svetli zgled.

Bil je poslan za škofa v prizrensko – skopsko škofijo, ki je bila takrat po končanih balkanskih vojnah in prvi svetovni vojni v vsestranskih ruševinah, kakršne za seboj pusti vsaka vojna. To so bile poleg materialnih ruševin še ruševine medčloveških odnosov, odnosov med različnimi narodnostnimi in verskimi skupinami, katerih pisanost in raznovrstnost, napetostmi med njimi in zatiranje šibkejših s strani močnejših je tako značilno za Balkan. Gnidovec je na teh ruševinah skušal škofijo postaviti na noge in zgladiti sovraštva, nezaupanje in celiti rane, ki so si jih ljudje zadajali skozi stoletja krivic in nasilja. V škofiji je moral vzpostaviti potrebne ustanove in službe, za katere pa kot škof ni imel na zalogi ne sredstev in ne ljudi. Imel pa tisto, kar je najpotrebnejše: močno vero, neomajno zaupanje ter požrtvovalno, dejavno ljubezen. Zato je uspeval, vendar največkrat ne ob prvem poskusu.

Vera v tem primeru se še posebej nanaša na Gospoda, ki vodi zgodovino in ki – kakor preroka Izaija v 1. berilu – pošilja svojega poslanca v svet, ki mu ni prijazen in naklonjen. Vera pa preroku daje moč, ker mu pravi, da Gospod stoji za njim. Poslanstvo, v katerega je poklican, ni njegov osebni podvig. To je Božje delo, on je samo Božji sodelavec. Brez te verne zavesti Božji poslanec v svetu ne bi mogel zdržati in vztrajati, kajti nasprotovanje njegovemu poslanstvu je v določenih okoliščinah lahko neznosno. Tudi škof Gnidovec bi brez vere v to, da

je Gospod tisti, ki ga pošilja, da On vodi Cerkev tudi v krajih, ki so bili zaupani njegovi pastirski odgovornosti, verjetno kaj kmalu rekel: »Tu se pa ne da nič narediti«. In vendar tega pri škofu Gnidovcu ne najdemo, saj je veroval, da ne opravlja svojega, temveč Božje delo.

Od tod njegovo zaupanje in pogum. To ni bilo prazno zanašanje »bo že kako«, ampak dejavna zavzetost, ki je tako značilna za Gnidovca. Njegov pogum je imel svoj neusahljiv izvir v zaupanju v Boga. To mu je dajalo moč, da ni ob nobenem nasprotovanju in nobenem neuspehu odnehal ali začel dvomiti v smiselnost svojih naporov.

Začnimo pa danes posnemati Gnidovca z našo vztrajnostjo v molitvi za njegovo razglasitev za blaženega, za to, da bi ga Bog poveličal in potrdil s čudeži naše občudovanje njegove svetosti in naše pripravljenosti, da ga posnemamo v zvestobi, trdnosti in pogumu. Molimo pa tudi za novega vizitatorja Slovenske province Misijonske družbe, ki prav tako nastopa svojo službo v zahtevnih duhovnih razmerah in mu bo zgled junaških kreposti škofa Gnidovca lahko v močno in potrebno oporo. Amen.